

HVA UNGDOMMEN IKKE VET :

Torturister i statsminister Gerhardsens tjeneste sto i klasse med Rinnan-banden

— Vi skal fortsette der tyskerne slapp, bare meget verre. Den største glede for vaktene er å få skyte dere.

Dette var den beskjedne fenrik Storaas ga «landssvik»-fangene i Sydspissen konsentrasjonsleir sommeren 1945.

Og Storaas overdrev ikke.

De norske fangevoktere var mange av krigstidens torturister langt overlegne.

Når FOLK OG LAND idag kommer inn på forholdene i enkelte norske konsentrasjonsleirer etter okkupasjonen, er det på grunnlag av de krav Stortingsmann Faremo (A) og Krigsinvalidforbundet stiller om en ny Solkors-serie i NRK.

— Grusomhetene i de tyske konsentrasjonsleirene kom ikke nok frem i serien, heter det. — Norsk ungdom må få vite mer om nazistenes tortur og mishandlinger.

Selv tør vi hevde at de unge har fått beretningene om tyskernes og «nazistenes» grusomheter inn med morsmelken, ispedd stor-skrytet om norsk heltemot. Hva de derimot ikke vet, er at Det Kgl. norske justisdepartement i 1945 hadde norske «Belsen»-torturister i sin tjeneste, som utførte samme rakkergjerninger som krigstidens torturister. Bør ikke norsk ungdom få beretningene om disse? Bør den ikke få vite at det ingen forskjell var på holdningene til nazivokterne i Bergen Belsen og mange norske fangevoktere i statsminister Gerhardsens norske konsentrasjonsleirer?

Til herr politimesteren i Tromsø fra varetektsfange Harald M. L. Pedersen.

Jeg tillater meg nedenfor i kortest mulig form å bringe i erindring hva jeg var utsatt for på sydspissen fangeleir sommeren 1945, idet jeg dog lar uomtalt en lang rekke overgrep:

1. Jeg arrestertes 10. mai 1945 og satt i 3 uker i Harstad, hvorefter jeg førtes til Tromsø til Sydspissen fangeleir, hvor vaktene straks bestjal meg for klær, skotøy, tobakk m.v. samt kr. 380,- i kontanter.

2. Den psykiske mishandling begynte straks etter innsettelsen ved at vaktsejefen høytydelig oppleste for meg min dødsdom som ble å fullbyrde straks det var blitt bestemt om jeg forinnen skulle grave min egen grav eller om avrettelsen skulle skje ved skyting og at tyskerne skulle grave graven. Jeg meddelte at jeg hadde adgang til å søke henrettelsen utsatt — hva jeg ikke ønsket å benytte meg av. I de følgende 10 dager oppstillet jeg til forskjellige tider på døgnet alt i alt 12 ganger foran ekse-

kusjonspeletongen, dog ble alltid henrettelsen i aller siste øyeblikk utsatt for foregivende av at jeg ifølge nettopp ankommet ordre først skulle avhøres på nytt.

3. Jeg var anbrakt i mørkcelle i 2½ måned.

4. Ernæringen var utilstrekkelig, nemlig brød uten smør i 2½ måned. De ganger jeg beholdt middagsmat, besto den av ca. 1/5 av en vanlig rasjon. Av drikkevann fikk jeg kun ½ flaske pr. uke.

5. Jeg ble tvunget til hver natt gjennom 2½ måned å ligge i en likkiste istedenfor i seng. Sengekår ble ikke utlevert. I likkisten ble slått vann, hvorved jeg alltid lå våt. Jeg ble gjentatte ganger i fulle klær bærdret ut i sjøen, angivelig for å vaske meg, og måtte i gjennomvåte klær ligge i kisten, idet jeg ikke fikk lov til å kle av meg eller skifte. Kistelokket ble lagt på hvorved jeg en rekke ganger nær dreptes av luftmangel. De stadige og hyppige straff-eksersiser hver natt forhindret at jeg led kvelningsdøden.

6. Etter at sko og strømper var tatt av meg, ble jeg lagt på

ryggen med sammenbundne ben over en kasse, hvorefter jeg med gummibatong ble slått under fot-sålene for å fremkalle tilståelser av gjerninger jeg ikke har øvet. Slåingen varte hver gang til jeg mistet bevisstheten. Denne batonage ble gjentatt 6 ganger.

7. Under forhør ble jeg sparket bl.a. i maven, så jeg hadde blod i avføringen gjennom ca. 3 uker. Jeg ble sparket en lang rekke ganger, bl.a. i skrittet.

8. For å fremkalle tilståelser ble jeg med kølle slått over ryggen og nyrene, hvorved jeg fikk blod i urinen i mer enn 4 uker.

9. Jeg ble underkastet straff-eksersiser av varighet mellom 1½ og 3 timer, banking eller pisking på bar overkropp 3 ganger pr. døgn gjennom 2½ måned.

10. For å fremkalle tilståelser ble jeg med bakbundne hender heist opp i et tau etter benene, fritt hengende med hodet ned, og banket med stokk eller pisket inntil jeg falt i avmakt. ved de øvrige 6 anledninger ble jeg før oppheisingne fullstendig avkledd. Ved en av disse sadistiske avstraffelser ble mine kjønnsorganer mishandlet — etter at jeg

var falt i avmakt.

11. I sadisme ble jeg — i tillegg til det foranstående — avkledd og pisket og iøvrigt le-gemskrenket 24 eller 26 ganger.

12. Jeg ble brent i munnen ved å bli tvunget i munnen en glødende kniv.

13. Jeg ble ved en anledning tvunget til i 2½ time å stå mellom veggen og en glødende ovn som stadig fyrtes til klærne var delvis avsvidd, hvorefter jeg i 2 timer ble mishandlet med stokkeslag og spark i underlivet til jeg mistet bevisstheten.

14. Jeg ble ved flere anledninger slått i hodet, bl.a. ved hjelp av et avbruttet sleggeskaft, inntil blodet strømmet fra venstre øre, nese og munn.

15. Vaktene søkte å skaffe meg av veggen ved å la det se ut som jeg var skutt under fluktforsøk. Det ble skutt på meg med skarp ved 3 forskjellige anledninger.

16. Alle mine begjæringer om lægehjelp ble hånlige avvist.

Jeg har forlenget oppgitt til politiet navnene på flere av gjer-
(Forts. side 5)

Vi var alle menige

AV ROALD ASTRUP NIELSEN

Herr redaktør!

Først idag, 2. april, mottok jeg, ved Det Norske og Internasjonale Postvesens Naade, Folk og Land for januar 1981 med artikkelen: «Brasils Høyesterett: «Den norske lov straffer annerledes tenkende! Slike personer er i vårt land beskyttet mot utlevering!». — Der blir jeg i forbindelse med «Solbris»-ferden omtalt som «fluktgeneralen».

Det er naturligvis uhyre smigrende for en som ikke engang har gjort militærtjeneste (p.g.a. svennet under studiene) å bli utnevnt til general, ennskjønt man etter 33 års opphold i Syd-Amerika er blitt noe allergisk overfor militære titler. Ikke fullt så besnærende er Jon Michelet når han nylig i «Klassekampen»

gjør meg til busemann for alt som heter rømninger i etterkrigstiden. Men det mest dundrende bomskudd begikk en journalist i Bergens Tidende i 1947 — mens «Solbris» enda var på vei til Argentina — da han karakteriserte meg som «ferdens hjerne».

La det være sagt: Vi som deltok i «Solbris»-ferden var alle menige, inkludert marinekaptein Landmark som sto for navigeringen. Der var ingen «general», ingen «hjerne», bare elleve beslutsomme, man kan vel si desperate, flyktninger forenet i et så glimrende kameratskap som bare en slik situasjon kan skape. Og dette kameratskapet har vart til denne dag blant oss som har vært heldige nok til å overleve.

Hvis der var noen «hjerne» var den ihvertfall ikke å finne blant oss fire som rømte fra leiren på Espeland; men blant jøsingene og NS-folkene som hjalp oss utenfra. Men enda er det nok for tidlig å lette på sløret i så henseende.

Det falt i min lodd å skrive boken om ferden, men også den er resultat av et samarbeide mellom deltakerne. Og ble resultatet akseptabelt, står vi i takknemlig-hetsgjeld til de norske myndighetene dengang, som ufrivillig ga oss et slikt overveldende og underholdende materiale å skrive om.

Buenos Aires, april 1981.

Med vennlig hilsen
R. Astrup Nielsen

KGB-AGENT I OSLO DRIVER FALSKSPILL MED NORGES MEDLEMSSKAP I NATO

Norsk overvåkingspoliti bør følge Stanislav Schtchebotok med argusøyne. Denne KGB-agent og førstesekretær i Sovjets Oslo-ambassade er en trussel mot Norges sikkerhet, og trolig er flere nordmenn fanget inn i nettet hans.

Hans arbeidsområde omfatter norske sosialistiske politikere, og mange av disse er blitt hans omgangsvenner, som også finner stor glede i ambassadens rikholdige barskap.

Stanislav Schtchebotok er ekspert i dokumentfalsk, og et av hans triks består i å sende «amerikanske telexkopier» til aviser, som skal «bevise» USA's skumle

planer i tilfelle en 3. verdenskrig.

Fra oppdragsgiverne i Kreml har han i det siste halvår mottatt ordre om å nytte sin bekjentskapskrets til aksjoner mot Norges medlemskap i Nato, hvilket er lykkes. Det er hans for-tjeneste at tanken om en atomfri nordisk sone har vunnet frem blant visse politikere, og som vår deltakelse i Nato ikke kan forenes med.

Schtschebotok, som har vært i Norge siden 1979, utøvet tidligere tilsvarende arbeide i Danmark, hvor han ble avslørt som KGB-agent og hurtigst måtte forlate jobben sin.

(Forts. side 5)

Må befolkningen adlyde okkupasjonsmakten?

MOTSTANDSAVDELINGER I OKKUPERT OMRÅDE TILLATT ETTER FOLKERETTEN, MENER PROFESSOR FREDE CASTBERG

Vi kom over et lite skrift forleden. Det var skrevet av professor Frede Castberg, og ble i 1951 sendt ut av Forsvarsdepartementet.

Skriftet har tittelen «HVA FOLKERETTEN sier om franktirørkrig, kampmetoder, fangebehandling og vilkår for å ha rettigheter som krigførende».

Innholdet gir en rekke opplysninger om sivilbefolkningens forhold til okkupasjonsmakter under krig, og vi tror at et utdrag av heftet vil interessere våre lesere:

Folkeretten har ikke tapt sin betydning

Man må ikke tro at de folkerettslige regler om krigen har tapt sin betydning. Også under siste krig ble store grupper av folkerettslige regler respektert i meget stor utstrekning. Det er tilstrekkelig å nevne reglene om beskyttelse av sanitet, syke og sårede og respekt for Røde Kors-tegnet under krig. Karakteristisk er også den behandling som ble krigsfangene til del. De nøt godt av en helt annen behandling og respekt enn de politiske fanger. De kom ikke inn under noen konvensjonsordning som var gjeldende under siste verdenskrig. Et av de store mål for den nye sivilkonvensjon av 1949 er nettopp å søke gjennomført en beskyttelse av sivile fanger, svarende til den som skal gjelde for krigsfangene. Disse bestemmelser skal gjelde uansett om selve anbringelsen av de sivile i fangeleire er mer eller mindre stridende mot de folkerettslige regler som de krigførende er bundet av.

Også ETTER at man har fått de nye konvensjoner av 1949, har imidlertid de som foretar kamphandlinger, bare under visse betingelser rett til å bli behandlet som fanger; og altså være beskyttet mot at krigførende makter bruker sin militære straffelov mot dem. Om dette gjelder de gamle bestemmelser i Haag-konvensjonen av 1907, artikkel 1, som sier at «krigens lover, rettigheter og plikter finner ikke bare anvendelse på armeen, men også på militser og korpser av

frivillige som oppfyller følgende betingelser: 1) at de over seg har en person som er ansvarlig for sine underordnede, 2) at de har et fast kjennetegn som kan gjenkjennes på avstand, 3) at de bærer sine våpen åpenlyst, og 4) at de under sine operasjoner retter seg etter krigens lover og sedvaner.»

I tillegg til denne artikkel kommer artikkel 4 i krigsfangekonvensjonen av 1949, og den er særlig betydningsfull, for her fastsettes for første gang hva som kreves for at motstandsgrupper, organisert under okkupasjon, med henblikk på kamp, skal nyte godt av den samme beskyttelse som de regulære stridskrefter. Her heter det nemlig blant annet, at disse er krigsfanger i konvensjonens forstand når de faller i fiendens hender: Medlemmer av andre militser og medlemmer av frivillige avdelinger, herunder medlemmer av organiserte motstandsbevegelser, som hører til en av partene i konflikten, og som opptrer utenfor eller på sitt eget territorium, selv om territoriet er okkupert, under forutsetning av at disse militser eller frivillige avdelinger, herunder også organiserte motstandsbevegelser, fyller følgende vilkår (de ovennevnte pkt. 1—4 under 1907-konvensjonen).

Anerkjennelse av partisaner — en radikal nydannelse i folkeretten

Det nye her er anerkjennelsen av partisanavdelinger som opptrer innenfor okkupert område

under krig. Bakgrunnen for bestemmelsen er en rekke tragiske begivenheter under annen verdenskrig. Motstandskrigen utviklet seg, og denne partisanrigen fikk flere steder f.eks. på sovjetrussisk og jugoslavisk område en meget brutal karakter. Tyskerne nektet å anerkjenne partisanene som lovlige krigførende, og lot dem henrette i massevis. Partisanene på sin side tok ikke fanger, og foretok også represaliehandlinger av forskjellig art.

Anerkjennelsen av organiserte partisanavdelinger som lovlige krigførende innebærer radikal nydannelse i folkeretten, og de angelsaksiske stormakter har ennå ikke ratifisert den. Professor Castberg mener imidlertid man må regne med at krigførende stater i fremtiden vil legge bestemmelsene til grunn for sin stilling til partisanrigen. Utenfor de grenser som følger av det siterte artikkel 4 A av 1949, kan man ikke regne med at partisaner vil bli regnet som lovlige krigførende.

Straffbart å organisere partisan-krig

I forbindelse med dette nevner Castberg to fortolknings-spørsmål som har en stor praktisk betydning. For det første: Når folkeretten beskytter partisan-krig, beskytter den da også selve den ting å arbeide for og å organisere slike grupper av partisaner, men med henblikk på en krigføring, som altså etter folkeretten er legal?

Etter professorens mening må det ansees utvilsomt at en okkupasjonsmakt må ha rett til å forby og straffe etter sin militære eller sivile straffelov all agitasjon for opprettelsen av partisanavdelinger i det okkuperte område. Med andre ord: Det er, etter okkupasjonsmaktens rettsregler, forbudt å opprette partisanavdelinger, og dette kan

straffes strengt uten hinder i folkeretten. Men, om det likevel lykkes, og avdelingene altså er kommet i stand, da har de full beskyttelse etter krigens lover og sedvaner, dersom de oppfyller de betingelser som er nevnt i artikkel 4 A.

Kan partisaner være sivile mellom «slagene»?

Det annet og særlig vanskelige problem som melder seg ved fortolkningen av artikkel 4, er spørsmålet om det skal være en betingelse for beskyttelse etter bestemmelsen at de som tilhører de lovlige kjempende partisanavdelinger, bevarer denne sin karakter og opptrer åpent som partisaner kontinuerlig. Går det med andre ord an at medlemmene av en organisert partisanavdeling skjuler sitt kjenne-tegn og sine våpen om dagen, og møter i sine avdelinger om natten eller andre tider for å kjempe mot okkupasjonsmakten? Skal okkupasjonsmakten behøve å finne seg i en slik vekslende opptreden? Kan den ikke nekte å anerkjenne partisaner som bare leilighetsvis opptrer i denne egenskap, men stadig vender tilbake til sitt arbeid og finner beskyttelse i sin opptreden som sivilister? Spørsmålet er etter min mening meget tvilsomt, sier professor Castberg, som mener det er for strengt å hevde full kontinuitet.

Når partisansvdelingen er i kamp, må våpnene bæres åpent og kjenningstegnet på den måte som er foreskrevet. Men en partisan som opptrer sivilt, selv om dette utelukkende er å utføre et eller annet sivilt arbeid, må regne med, om han gripes i sivile klær og okkupasjonsmakten er klar over at han samtidig er partisan, vil bli behandlet som spion med en sannsynlig dødsdom til følge. Selv om hensikten med å vende tilbake til det sivile yrke innimellom partisanvirksomheten ikke er å drive spionasje, vil det vel nemlig i svært mange tilfelle kunne gjøres iakttagelser som faktisk vil være av betydning for de kjempende partisaner.

Den praktiske betydning av at man ikke krever kontinuerlig partisanopptreden som betingelse for beskyttelsen, blir da den at om en partisan tas til fange under kamp, så kan han ikke betraktes som ulovlig krigfø-

rende bare av den grunn at han bevislig har opptrådt som sivil innimellom.

Må befolkningen adlyde okkupasjonsmakten?

Et annet interessant punkt professor Castberg berører i skriftet er spørsmålet «Må befolkningen adlyde okkupasjonsmakten?» Her står man overfor to prinsipielt motstridende syn. Man kan se det slik at de folkerettslige regler om okkupasjon må ansees å pålegge det okkuperte områdes befolkning en viss lojalitetsplikt overfor okkupasjonsmakten. Det blir da folkerettsstridig — endog krigsforbrytelse i grovere tilfelle — å yte motstand mot okkupasjonsmakten, og det er en krigsforbrytelse av det okkuperte områdes legale regjering å organisere slik motstand, altså en motstand som ikke foregår innen rammen av de folkerettslige beskyttelsesregler for kombattanter.

Etter det annet syn gir folkeretten ikke befolkningen noe som helst pålegg om å adlyde okkupasjonsmakten. Dens herredømme av et rent faktisk maktforhold. En ting er at folkeretten ikke forbyr okkupasjonsmakten å straffe franktirører, sabotører og spioner. De som yter slik motstand må imidlertid finne seg i å ta sin straff, eventuelt også dødsdom, men de er ikke krigsforbrytere. Og selve den væpnede motstand, sabotasje eller spionasje kan ikke under et etterfølgende rettsoppgjør behandles som krigsforbrytelser.

Et ganske sterkt argument for den oppfatning at det må være folkerettslig tilstedelig å gjøre motstand mot okkupasjonsmakten har man i den omstendighet at en slik motstand etre en utbredt moraloppfatning er fortjenstfull og i høy grad etisk forsvarlig, slik at det virker støtende og urimelig å likestille slik opptreden med de man ellers forstår ved krigsforbrytelser.

Et argument som har mindre verdi er å forsvare den illegale folkerettslige rettmessighet med at man ikke behøver ta hensyn til okkupantens folkerettslige rettigheter, når motstanderen selv grovt krenker folkerettslige regler. Dette synspunkt er ensbetydende med å innføre represaliesystemet i forholdet mellom de to parter. Man kan av og til (Forts. side 7)

LECH WALESIA, den polske forkjemper for frihet og rett, holder på å bli militant. På et møte i byen Bromberg sa han:

— Hvis regjeringen igjen tar oss ved nesen, har vi ikke lyktstolper nok til å henge slynglene i. Da skal vi gå igang med en annen taktikk enn streik.

ZARAH LEANDER, som en gang var et verdensnavn innen film og musikk, er nå 73 år. Hun har i de senere år sittet lammet i en rullestol, og hennes største ønske er å få besøke paven, som hun synes er vår tids største menneske.

Etter siste verdenskrig har NRK nektet å fremføre filmer og gram-mofonplater hvor Zarah Leander medvirker, under henvisning til hennes «nazistiske» fortid.

— IDRETT og POLITIKK har ikke noe med hinannen å gjøre,

sier enkelte som har latt seg dupere av kommunist-propagandaen.

Det er naturligvis sludder, hvilket også bevises av FN, som har utgitt en «sort liste» over idrettsfolk som deltar i syd-afrikanske sportsarrangementer.

Det sovjetdominerte FN har

derimot ikke noe imot de kommunistiske forbryterstaters stevner.

ELISABETH TAYLOR, en gang verdens vakreste kvinne og største filmstjerne, har kastet seg inn i politikken.

Nå hjelper hun sin mann, den

republikanske senator John Warner, som nevnes som en mulig avløser for Ronald Reagan, når presidentembetet utløper om 4 år.

Amerikanske journalister sier at Elisabeth Taylor er like god på den politiske tribune som på kino-lerretet.

WILLY BRANDT, formann for Sosialistisk Internasjonale, har brutt med sin mangeårige venn, Herbert Wehner. Under siste verdenskrig ble Wehner straffet i Sverige som sovjetspion. De gamle venner tiltaler hverandre nå med «De» og «hr.».

FOLK og LAND

UAVHENGIG AVIS

Ansvarlig redaktør: Kåre Haugerud

Kjærlighetens evangelium?

Blant de mest groteske og forstemmende innslag i debatten etter «I solkorsets tegn» er en «andakt» skrevet av res. kap. Leiv S. Gundersen i «Morgenbladet» (11/4). Denne herre, som var elleve år da krigen sluttet og neppe sitter inne med noen særlig omfattende viten om hva som egentlig foregikk, har funnet ut at NS-folk er selve beviset på ondskapens eksistens. Hør bare:

«Det uhyggeligste ved denne TV-serien er å registrere hvordan helt vanlige mennesker i en gitt situasjon kan begå, eller medvirke til, eller lukke øynene for de alvorligste forbrytelser mot andre mennesker. Det var tusenvis av dem i Norge under krigen. Helt vanlige, normale mennesker, som ikke stakk seg særlig ut før krigen, og etter krigen har de igjen glidd pent inn i samfunnet. MENNESKER SOM VED SITT LIV HAR UNDERSTREKET BIBELENS SANNHET AT VI HAR ET STØRRE POTENSIAL AV ONDSKAP I OSS ENN VI HELST ER VILLIG TIL Å INNRØMME.» (Vår uthevelse.)

Det forekommer oss at vi en gang har hørt noe om at man skal tale vel om sin neste og ta alt opp i beste mening. Oss bekjent er dette ikke en uvesentlig del av kjærlighetens evangelium, men denne rettesnor for menneskelig samliv gjelder kanskje ikke lenger?

Ting som dette er nesten ikke verd å argumentere mot, men la oss likevel prøve å veilede en villfaren sjel.

For n'te gang må vi slå fast at det blant de «landssvik»-dømte var bare en forsvinnende del (1—2 %) som ble dømt for hva man på noe vis kan karakterisere som onde handlinger, og mange av disse var ikke engang medlemmer av NS. Det overveldende flertall av de dømte var mennesker som mente å tjene sitt land og sitt folk og i mange tilfeller satte livet inn for sin overbevisning. Om de tok feil eller ikke, er i denne sammenheng uten betydning. Det er motivet, sinnelaget som er det avgjørende.

Og akkurat når det gjelder sinnelaget, er det en ganske merkelig ting hvor lite tilbøyelig NS-folk har vært til å hate sine motstandere. Under okkupasjonen ga det seg uttrykk i at man så frem til den dag da de aktive, da kjemperne fra begge sider kunne forene sine krefter for å bygge vårt land. Det ble til og med forsøkt å organisere et frontkjemperforbund som skulle være åpent for de mest aktive av våre motstandere. Tyskerne likte det ikke og forbød det, men NS-folks innstilling var klar. Selv i dag etter 36 års hårdnakket og ondsinnet forfølgelse er det påfallende hvor få av våre folk det er som er grepet av hat. Sorg og nedtrykthet føler vi nok dessverre nokså ofte, ja nesten hver dag, men kjærligheten til våre landsmenn, til vårt folk har vi ikke mistet.

Sett da mot dette den kalde hjerteleishet som er karakteristisk for svært mange av våre motstandere. Hatet forblinder dem i den grad at selv de urimeligste påstander og forslag fremsettes uten den minste betenkning. Selv den svakeste antydning til nøktern vurdering og evne til å forstå mangler hos dem som vi finner det riktig å kalle den profesjonelle hatgjengen.

Burde ikke res. kap. Gundersen gripe i sin egen og sine likesinnes barm og undersøke om ondskapen vokser minst like frodig der som hos de politiske motstandere han så nådeløst fordømmer? Det ville kanskje være mer i pakt med kjærlighetens evangelium.

Plassér dine forsikringer gjennom

Bergs Assurance

autorisert konsulentfirma

Stortingsgt. 18, Oslo 1 — Telefon 41 37 30 linje 56.

TRYGGHET

OG

SIKKERHET

NY HETS?

Av TRYGVE ENGEN

legg opp til ny hets mot den slegne motstandaren.

Etter 35 år så godt som total einsretting med samanhengende hets mot Nasjonal Samling —, den tapande part i «borgarkrigen» —, vart det endeleg skapt ei ørlita opning, som kan føre til ei oppmjuking av dei tidlegare frontene. Ein vel ansett medarbeidar i fjernsynet, Haagen Ringnes, sette seg som mål å lage eit program der nokre tidlegare NS-folk fekk tre fram og uttale seg ope og fritt om sitt syn på det som hendte i åra 1930—45, og etterpå. Det fekk dei utan å vera nøydd til å stå skulerett framfor programleiareren, og utan å bli sjikanert og uthengt som «landssvikarar».

Det er klårt at dette måtte bli ei vanskeleg oppgåve for ein mann som sjøl er tilsett i ein statsinstitusjon, som i alle år fullstendig har vore dominert av den sigrande parten sitt syn. Likevel må ein seie at Ringnes greidde det uventa bra. At også dette programmet fekk ei slagside i den vanlege retninga, var noko en måtte rekne med. Fjernsynsserien var likevel så pass balansert, at han skulle kunne skape grunnlag for ein roleg og sakleg debatt, ein dialog utan hat og hogg frå nokon av sidene. Og det skulle ein då verkeleg ha rett til å vente etter 35 år!

Men kva skjer? Jau, i ein samtale med Frank Delhi kjem Osmond Faremo fram og påstår at Haagen Ringnes har «idyllisert» okkupasjonstida! Som om ikkje Faremo og konsorter har havt 35 år på seg til å inndoktrinere ungdommen med sin versjon av sanninga!

Så kom «På sparket», der to utvalde, fanatiske talsmenn for den sterke, sigersparten, vart slept laus til felles hogg mot Marna Pedersen —, ei dame som har sin bakgrunn i NSUF, og som berre var 17 år i 1945. Litt betre enn dei to, var historikaren Hans Fredrik Dahl. Likevel var det han som til sist prøvde å slå fru Pedersen ned i støvlene med traden: «Dere kunne da ikke være nøytrale overfor Hitler!» (Jau, herr Dahl! Det var nett det kong Haakon lova — 3. september 1939!)

Et fritt folk er et folk som selv kan bestemme de lover det skal leve under, og de skatter som skal avgis til det offentlige styre og stell.

Styreformen er kjennemerket ved ordningen av den øverste lovgivende myndighet og i sammenheng dermed den bevilgende myndighet.

I et diktatur er den øverste makt i hendene på en enkelt mann, eller hvad ofte verre er, en partiklikk eller sammenrotting av partiklikker.

Vidkun Quisling

I andre delen av programmet fekk den korrekte og jamvektige, men litt veike, Eivind Saxlund ta sin dyst med ein motmann som på eit kvart vanleg, velordna fagforeningsmøte ville vorte klubba ned. I fjernsynsprogrammet fekk han bruke seg av hjartens lyst, og fekk til og med støtte av programleiareren. — Men det skal seiast til ros for Saxlund og Pedersen, at ingen av dem let seg bringe ut av fatning.

Av dagsavisene i Oslo er det berre «Nationen» underskrevne les dagleg. Den æra skal det bladet ha, at det til dags dato ikkje har gjort seg til talsmann for ny hets mot oss NS-folk. Gjennom andre, som meir regelmessig les andre Oslo-aviser, har eg fått høyre at fleire av dem i tida etter fjernsynsserien har servert temmeleg mykje spy av årgang 1945. Og «Dag og Tid» for 19/3 inneheld ein redaksjonell artikkel som ikkje leivnar rom for tvil om at også dette, relativt frilynde, bladet er på parti med dei krefter som no

legg opp til ny hets mot den slegne motstandaren.

Kva resultat vil det så bli av ein slik ny hets? Utan tvil berre det, at frontene frå «borgerkrigen» atter harnar til. Det gode arbeidet og dei gode intensjonene til Haagen Ringnes og medarbeidarane hans vil vera spilt umak. Dersom det ikkje no er muleg, på grunnlag av denne fjernsynsserien, å få til eit sakleg og meningsfylt ordskifte om det som for oss alle er hovedsaka, så lyt berre dei (sjøl-)gode nordmenn hetse vidare —, utan medverknad av oss. Vårt syn vil då ikkje koma til orde før alle arkiv frå okkupasjonstida i ei uviss framtid blir tilgjengelege. Bortsett frå det som vi, før vi smyg under torva, måtte greie å få distribuert gjennom Instituttet for Norsk Okkupasjonshistorie (INO) og det vesle bladet «Folk og Land».

Med andre ord: Den norske statsskuta lyt drive vidare med det stinkande liket i lasta som det politiske, såkalla «rettsoppgjeret» etterlet seg. Men skulle det ikkje snart vera på tide å få lufta ut svineriet?

INO — på fremmarsj mot lysere tider

Styret i Institutt for Norsk Okkupasjonshistorie (INO) skal ha honnør for gjennomføringen av årsmøtet den 26. april.

Den lange sakliste ble avvirket på under seks timer, slik at det etterpå ble tid til hyggeprat med kamerater fra fjern og nær.

Møtet sto naturlig «I Solkorsets tegn», og flere av deltakerne fra fjernsynsserien ble behørig hyldet for innsatsen.

Årsberetningen viste igjen gledelige fremskritt for Instituttet, og særlig er det grunn til å merke seg stor tilgang på nye medlemmer fra hele landet.

Seksdoblingen av solgt litteratur fra boktjenesten er da også et godt bevis på interessen for norsk okkupasjonshistorie, — en interesse som bare øker.

Det er ingen tvil om at 1980-året vil stå som det hardeste i INO's historie. Arbeidsmengden satte det største krav til våre frivillige medarbeidere, og vi bør alle sende disse en takknemlig tanke for den innsats de yter.

Etter at tredje bind i serien Supplement til okkupasjonshistorien utkom i juni, har det vært arbeidet med flere bokprosjekter, og det er nå godt håp om å få utgitt oberst Konrad Sundlos manuskript: «NARVIK — byen med kanonen», og Einar Syvertsens bok om Nasjonal Samling.

Vidkun og Maria Quislings mange papirer er for lengst kom-

met til Instituttet, og er under registrering i biblioteket vårt. Det er også kommet mange forsendelser med bøker og annet materiale fra medlemmer og andre interesserte.

Som tidligere år mottok Instituttet også i 1980 et stort antall henvendelser fra forskere, forfattere, studenter og skoleelever, og det er etter beste evne ytet hjelp til disse.

På anmodning har Instituttet også medvirket til forberedelsene av fjernsynsserien «I Solkorsets tegn». Serien har vakt voldsom reaksjon, og de tusener avisutklipp om programmene gir oss et godt grunnlag for den videre opplysningsvirksomhet.

Den store forsamling ga styret sin fulle tillit, og formannen ble etter langvarig trampeklapp gjenvalgt for ytterligere ett år.

For øvrig ble det små endringer i ledelsen for INO.

Under avslutningen kunne formannen fortelle om en rekke større bidrag som var kommet inn under møtet. Flere tusenlapper fra trofaste, kjære kjempere som ser på INO's oppgaver som de viktigste i vår tid. En bonde fra et av våre dalfører ga således hele 26 000 kroner.

Til slutt: En deltakers bønn som vil etterkommes. HØYT-TALERANLEGG på strategiske steder. Hørselen er ikke blitt bedre med årene.

K.

Åpent brev til Haagen Ringnes, Jan Størseth og Hanne Hoel

Gratulerer, gratulerer!

Dere burde minst ha en «Oscar» hver for serien «Nordmenn under solkorset». Nok et infamt bidrag til å holdte hatet og hetsen vedlike mot alle på «den gale siden», slik at de kommende generasjoner også får være med på moroa, så og si. Dobbel motbydelig er dette produkt fordi det tilsynelatende gir et visst skinn av redelighet. Enda godt at så få tidl. NS-medlemmer lot seg lure av lokketonene til å medvirke.

Skulle dere tre få lyst til å gå løs på et nytt prosjekt — der er sikkert flere millioner igjen til disposisjon i den kassen som finansierer dere — så skal dere få en god idé aldeles gratis av meg:

Lag en serie om innsatsen til alle tyskerarbeiderne, de som strømmet i 10 000-vis til anlegg

Av KARI HOFF

og byggeplasser for å utbedre flyplasser og lage bunkers og husvære for okkupasjonsmakten. Mens deres quinder formelig sto i kø for å få skrelle poteter og vaske opp i de mange forlegninger. Kort sagt, alle dem som i høyeste grad «bisto fienden med råd og dåd» — på omtrent alle områder. Men slapp unna tiltale, dom og landsforræderstemplet for seg og sine etterkommere.

Husker jeg ikke meget feil så mente en eller annen statsadvokat at også tyskerarbeiderne burde settes under tiltale for landssvik, men han ble fjernet litt kvikt. Dette var jo selve stemmekveget! AP's hellige kuer — Svarthandlerne skulle vel også være godt stoff, de som i nattens mulm lurte tyskere inn bakveien i butikk og lager, og gjorde big

business med rasjonerte varer. Eller snek inn i leirene med fylte spann og ryggsekk — og kom like søkklastet ut igjen — med tobakk og brennevin.

For å holde stemningen vedlike foreslår jeg at NRK-fjernsynet sender f.eks. Holocaust som søndagsmatiné et par ganger pr. mnd., plukk opp noen englandsfarere og karjolsteiner som supplement — der finnes sikkert masse egnet småvarmt i arkivet.

Barneprogrammene må ikke glemmes — barna bør også indoktrineres med det riktige hat og den riktige tro. Jeg foreslår å kjøre «Far på Grini» non stop —

Og dampradioen bør følge hakk i hæl, på det at absolutt intet skal være gjemt eller glemmt. Enda flere morgenkåsrør, andaktsprelater og «tanker i tiden» bør få pålegg om å sprite opp sine oratoriske cocktails med enda flere opplevelser fra «gasskamre» og «Nacht und Nebel».

Professor Ofstad vil være den riktige person til å avrunde et helaftensprogram — men sett klovnehatt og harlequinbukser på ham neste gang han slippes til på fjernsynsskjermen i fri dressur. Fjeset hans illuderer bra nok uten make-up.

Kari Hoff, Bergen

En kaktus til Haagen Ringnes

Av BJØRG BUGGE

Torsdag 18. mars kl. 2150 så vi en britisk reportasje om virkningene av atomvåpen og hvilken plass slike våpen har i dagens tragiske tenking.

Tragisk tenking kan vel og brukes etter å ha sett Haagen Ringnes' serie om de som var på den gale side av gjerdet. En eneste — sådan serie — nå snart 40 år etter. Og «tragisk tenking» kan også brukes når en leser aviser eller følger med i radio eller TV om disse tingene. De fleste er døde som kunne fortalt om vondt og godt etter «rettsoppgjøret» i 1945. Men de fikk aldri komme til ordet i dette krampaktige skinnendemokratiet vi lever i.

Snart 40 år har den vinnende part hatt anledning til å forherlige seg selv og sverte motparten. Men det er jo så menneskelig det! Min far var medlem av Nasjonal Samling. Men ordet «nazist» som dekker alt fra terror, mord og vold, det er litt for grovt å beskyldte ham og listilledede for. Likeens at NS-folk skal være med å bære skylden for ugjerninger begått mot jøder og andre, frem til 1945, eller tortur, drap og overtramp fra tyskerne her i landet. Rinnan var ikke medlem av NS. Men er

det slik at verden blir bedre om noen påtar seg skylden for disse tingene, så burde det vel også kunne forlanges at den vinnende part må påta seg all skyld for ugjerninger, tortur og vold fra 1945 og til dags dato! For eksempel det med å kaste bombe over Hiroshima og Nagazaki, eller fosforbomber over Dresden, bare for å starte med noe.

NS-folk burde vite om hva tyskerne gjorde mot jøder! Hvordan kan folk forlange noe slikt som ikke har klart å forbedre noe som helst til dags dato, enda kommunikasjonsmulighetene er så og si «på topp» med både telex og TV! Er det en dårlig samvittighet her som er ute og går? Kall alt for «nazistisk» som er for grovt i dagens samfunn. Kall alle som ikke sluker alt rått fra massemedia for «nazistiske»! Få det opp i den store brune sekken med solkors og hakekors på og «to eders hender»! Vi får håpe at det finnes et medlem i familien til bestyreren ved Orkdal Alders og Sykehjem som var medlem av NS. Da er det lettere å forstå at slike ting har kunne foregå. Forresten, hvor var observasjonsevnen til de gode nordmenn (Forts. side 5)

Menneskerettig . . .

(Forts. fra side 8)

- SKS — «Studentenes solidaritetskomitéer». Dannet i 1977/78 på flere av universitetene.
- KSC — «Komitéen til bøndenes selvforsvar». Opprettet i 1978/79 i en del fylker.
- RMP — «Bevegelsen det nye Polen». Dannet av studenter i

1979.

— KPN — «Sammenslutningen et uavhengig Polen». Opprettet i 1979. Regnes av myndighetene som «nasjonalistisk» og «sovjetfiendtlig».

— KWZZ — «Komitéen for frie fagforeninger». Dannet 1978. De fleste av medlemmene har etterhvert sluttet seg til «Solidaritet» under Lech Walesa's ledelse.

Det dere kaller frihet, kaller jeg friheter.

Ordene er beske, men så er de også Ibsens. Og han visste hva han talte om. Få har vært like gjennomgripende opptatt av frihetens forskjellige aspekter som han. Ikke minst derfor er Ibsen også fortsatt nesten rystende aktuell.

Intet begrep har heller vært mer misbrukt — i ord såvel som i handling — enn friheten.

Hva er så frihet, uten det å kunne gjøre akkurat som man vil, og å ha praktisk anledning til å virkeliggjøre våre ønsker?

Hvilke definisjoner vi enn bekjenner oss til, vil vi fort erfare at friheten kan ha sine grenser. Tar vi en meget brukbar forklaring på hva frihet er, at den innebærer at man kan si hva en vil og kan reise dit man vil, begrenses vår frihet i alle fall av såvel injurielovgivning som sjekkhefte. Vi har ikke lov til å rakke ned på vår neste, og det hjelper oss lite å ha lov til å reise hvis vi ikke har penger til billetten.

Skulle man filosofere litt videre over hva frihet er, faller den tyske sosialistiske teoretiker og aktive politiker Rosa Luxemburg raskt i tankene. Hun sier at frihet ganske særlig er frihet for dem som tenker anderledes. Mange som sier å dele hennes

marxistiske oppfatning, later til å ha oversett dette aspekt.

Nei, ytrings- og meningsfrihet er ikke alltid lett å innrømme dem som tenker anderledes enn vi selv gjør. Og man behøver slett ikke gå til marxistene for å finne aktuelle eksempler på det. Her er det toleransebegrepet kommer inn. Vi husker kanskje opplysningsfilosofen Voltaire, som (muligens!) skrev til en som ikke delte hans oppfatning, at han nok avskydde den annens standpunkter, men han var villig til å dø for den annens rett til å hevde dem.

Nu sa Voltaire både så meget og så meget forskjellig — og rollen som martyr var neppe den han attrådte mest — men hans utsagn sier oss noe vesentlig om begrepet frihet: At den ikke bare er en rettighet, men også en forpliktelse.

Denne forpliktelse er også innebygget i det forbehold man gjerne tar når vi sier at frihet er anledning til å kunne gjøre som man selv vil, nemlig at vi gjennom vår bruk av friheten ikke skader noen eller gjør unødige ond mot andre.

Om frihet

Caligula:

Men det var helst til toleransebegrepet vi skulle vende tilbake. Frihet til å tenke og mene innebærer nemlig ikke at vi uten videre godtar de handlinger som KAN springe ut av denne frihet, og gjør vi ikke det, har vi forpliktelse til å motsette oss det denne bruk av frihet innebærer — nettopp fordi den f.eks. skader andre.

Bruk må ikke få lov til å bli misbruk. Ibsen — som vi innledet disse betraktninger med — har imidlertid også talt om det ubehag, den utakknemlighet, som kan møte oss om vi gjør det vi bør og skal gjøre, å rykke ut mot overgrep: Man skulle aldri ha sine beste bukser på når man er ute og slåss for frihet og sannhet. Denne høyst realistiske oppfatning av hva som kan møte oss når vi er ute i frihetens ærend er imidlertid også en formaning om at vi ikke har lov til å sette hensyn til egen bekvemmelighet først når friheten,

andre menneskers frihet, trues. Og aller minst har vi DA lov til å slå oss på vårt bryst og tale om friheten.

Nu skal jeg ikke her tale om hvordan ord, hellige begreper, nettopp i vår tid har vært gjenstand for en så omfattende inflasjon at man nesten ikke tør eller kan bekjenne seg åpent til dem lenger. En indre sviakt vil aldri kunne skjules eller heles av ytre storaktighet med ord som intet egentlig mer får bety.

Istedet vil jeg si litt om et annet frihets-aspekt, om den indre frihet, om lykkens forpliktelse.

Noen hver av oss kommer, før eller senere, i en situasjon hvor vi må velge mellom en bekvem og en ubekvem løsning på et spørsmål eller problem. Godt er det da å kunne si til seg selv at man har klart å frigjøre seg for hensynet til de små fordeler, og er nådd frem til den store ro og sikkerhet som fyller en når man føler at man handler etter et utvetydig imperativ. Noget er mere enn dig, sier Arnulf Øverland. Og det betyr nettopp at man evner å se seg selv i forhold til — og forbundet med —

en høyere, en videre forpliktelse. erkjenner vi det, erkjenner vi også hva den indre frihet er.

Den indre frihet, den viser seg også ved at vi tar ansvaret for oss selv og ikke skyver skyld behagelig raskt over på andre. Det betyr at man har noe å stå på, noe man vet en må stå FOR. Og det innebærer at man påtar seg et ansvar for en annen, og får kjenne at dette ikke innebærer en belastning, men en ny form for frihet kall det gjerne befrielse — som aktiviserer til handling, til holdning, til lykke.

Nettopp på en lørdag — som for mange av oss innebærer et annet aspekt av friheten, frihet til å kunne gjøre noe man vil og ikke bare det man i arbeidstimer MA — kan vi kanskje forsøke å fortelle oss selv at frihet muligens mest er bevisstheten om at vi kan handle overensstemmende med våre sinns bud til oss. Kanskje setter vi oss inn i en bil — et redskap vi kan bruke også i vår frihets tjeneste — for å oppsøke frisk luft og stjernehimels ensomhet. Da forstår vi at frihet også er evnen til å kunne møte oss selv alene med oss selv. Slik sett er frihet menneskets viktigste, mest umistelige gode. La oss huske det — nettopp når den sproglige frihet stadiet trues.

Torturister i statsminister Gerhardsens tjeneste . . .

(Forts. fra side 1)

ningsmennene uten at disse i dag er arrestert. Fangemishandlingen var delvis kjent av politiembets-tjenestemennene. Disse foretok ikke effektive skritt for å få u-hyllighetene brakt til opphør. Hvis disse politifolk forgjeves skulle ha forsøkt å stoppe over-grepene, er sikkert også den norske almenhet interessert i å få vite hvem der bevirket at mishandlingene fikk fortsette. Det er uomtvistelig at mishandlingene fortsatte mer enn en måned etter at politiembets- og tjenestemenn var underrettet om forholdene. Det bemerkes at min klage til politiet ble avvist 2 ganger av deres politifolk, som uttalte at de intet dog hadde å bemerke til mishandling av «landssvikere». Jeg har endog navn på politimenn og sivile som kjent med mishandlingene uttalte sin tilfredshet over disse og oppfordret gjerningsmennene til ytterligere mishandling.

Jeg overtar selvsagt det fulle juridiske ansvar for riktigheten av samtlige her meddelte opplysninger og gjentar mitt tidligere forlangende om tiltale og straff.

Jeg er skjebnen takknemlig for at jeg slapp fra mishandlingene med livet i behold, slik at den norske almenhet og andre interesserte kan bli gjort kjent med hvordan fangemishandlingen har artet seg i Norge etter frigjøringen.

P.t. Tromsø Kretsfengsel,
12/12 1945.

Harald Pedersen (sign.)

I bladet «Nordlys» for lørdag den 27. oktober er en ute og skriver om fangene på «Sydspissen». Hadde denne skribenten selv opplevd tortureringen på sin egen kropp, hadde nok pipa fått en annen lyd. Jeg har selv sett og opplevd de mest groteske tortureringer av fangene og kan uttale meg under fullt rettslig ansvar. Jeg har ikke vært NS-mann og har ikke nært sympatier for partiet.

Da fangene ble oppstillet den første morgenen, gav leirsjefen, fenrik Storaas, følgende beskjed: «Vi skal fortsette der tyskerne slapp, bare meget verre. Den største glede for vaktene er å få skyte dere.» — Og det skal være visst at «Sydspissen» ble det rene Belsen-helvete, slik det har vært framstilt. —

Jeg skal i det etterfølgende gi noen små glimt av behandlingen fangene fikk:

Uten den minste foranledning ble en fange alt den første dagen kommandert i rettstilling, mens han fikk 3 slag over det ene øret. Framleis går mannen — han er over 60 år — med nedsatt hørsel. — For å være viss på at den hjelpeløse fangen måtte stå dørgende stille mens bøddelen slo, sto en soldat ferdig med maskinpistolen til smelling ved den minste bevegelse.

Natt etter natt ble fangene vekket av torturhungrige soldater. En natt kom 4 soldater med maskinpistoler på vinduet og skrek som ville hyener: «Skyt han der djevelen i den brune skjorta!» — Hver eneste dag ble fangene hundset og jaget som ville dyr, ja, til og med når de skulle på privetet, måtte de springe så fort som ønskelig, skrek sadisten Hageli: «Spring, din djevel, ellers så skal jeg fa'n skjære meg trykke deg ned gjennom jorda!» — Var en sein, ble det slag og spenn etter de mest sataniske oppskrifter. En fange ble lagt ned i en likkiste og fikk der sin behandling etter den mest djevlelske framferd. Han måtte ligge i timevis uten å mæle et ord — eller røre på seg. En annen lå hele 3 uker i likkiste under daglig og nattlig tortur. Han ble titt og tett overpøset med kaldt vatn, og i tillegg fikk han bajonettstikk i lår og legger, ja, han måtte sogar ta en glødd bordkniv i munnen, mens videre torturering fant sted. Fangen har seinere gitt politiet rapport om mishandlingen, og det er mer enn grusomt det som der kommer fram. —

Hver morgen var det torturgymnastikk. Den som ikke var kar til å utføre alt, slik det ble kommandert, fikk slag og mage-spark. Således fikk en fange slag av en meters lang stokk over sætet. Resultatet ble en fiolettblå rem over baken, 6 tommer bred med blodsprett i kantene. En annen fange ble samtidig behandlet på samme måte. Det var sårt å se disse hjelpeløse mennesker dra seg avsted som skadeskutte dyr etter all mishandlingen. —

En gang ble en fange stillet opp ved en gloheit ovn. Her måtte han stå med hendene i været og bli stekt, mens svetten rant av ansiktet, og tortureringen med kølleslag og spenn ble utført. Jamsides fikk en annen fange samme behandlingen. Denne ble så maltraktert at han ikke greide å ta mat til seg på egen hånd. En medfange måtte mate ham en god tid etterpå. — En gammel mann innpå 60 år måtte bære en 50 kilos verktøykasse på ryggen fra byen til «Sydspissen» uten kvil, men med kølleslag over nakken av Hageli. Mannen stupte da han kom inn i leiren. Det viste seg at skinnen på ryggen var skrubbet vekk, så bare røde kjøtet stakk fram, et fælslyg syn. —

Uten det minste skinn av rett løp en vaktmann inn i en brakke og slo en eldre mann bent i ansiktet. Etterpå ble mannen kommandert ut. Her fikk han nye slag i ansiktet. Så måtte han springe rundt hele «Sydspissen» alt det han var god for. Da det var gjort, måtte han avsted og tømme WC-kassene med bare hendene.

Det hørte til dagens orden at

vaktene skjøt rundt føttene på fangene, så jordspruten sto opp etter kropp og ansikt. Det er mer enn sårt å tenke på mishandlingen under steinbæringen. Fangene måtte ta steinbører som mange segnet under, og da var bøddelen der, ferdige til mishandling. Hva disse torturister har utført, vil sikkert komme for en dag, da de ventelig nå kommer for krigsrett. De ordene korporal Hagfors møtte opp med en søndagsmorgen, vil jeg ikke unnlate å nevne. Han sa, mens sadistisk djevleskap lyste av det sure ansiktet hans: Jeg skal nå ha kommandoen her ute en tid, og dere skal fa'n skjære meg bli kjørt loks i helvetet,» og det var en fryd for denne sadisten — som for de andre sadistene — å pine og torturere fangene. —

Fangene ble også kommandert i de mest sadistiske stillingene og fotografert. Heldigvis er en del av disse bildene falt i hendene på rette vedkommende, og de vil sikkert bli lagt fram i retten, når sadistene skal svare for seg og sine groteske handlinger mot vergeløse mennesker.

Med bare hender og nakne armer måtte fangene bære og rulle opp piggrådunten. En som hadde fått hender og armer rispet og revet på piggråd, ble seinere på dagen kommandert på likgraving sammen med en del andre. Der grava lå, var jorda vassjuk, og da likrestene skulle tas opp, sto grava halvfull av vatn. Da den sårhendte fangen ble kommandert ned for å plukke opp likrestene, vegret han seg, sår som han var. Han ble da puffet ned med geværkolbene. Til knes i likvatn måtte han med såre armer og hender plukke opp liket, som viste seg å være en tysker. Da likrestene ble ført til sykehuset, og vakthavende sykesøster — som sto med maske og hansker — fikk høre om fremgangsmåten ved oppgravingen, sa hun opprørt: «Jeg innser at dette er galt, men vi kan dessverre ikke gjøre noe.»

Fangene var klar over at tortureringen på «Sydspissen» greide ingen å overleve om ikke en endring kom. Og Gud skje lov kom domprost Bøckman til fangeleiren for å holde oppbyg-gelse. Han ble den reddende engel for fangene. Det kan nevnes at domprosten i første omgang ble nektet adgang til leiren, men den hindringen fikk han av vegen. En del fanger fikk så lette litt på sløret for ham, og han gjorde det han kunne for å få slutt på disse bestialske metoder. En liten bedring ble det også, men torturånden rådde like fullt, så snart sadistene så seg snitt til det. —

Dette er bare små glimt av tortureringen. Blir forholdet på «Sydspissen» rullet opp i hele sin bredde og dybde, vil de mest avskyelige ting komme for dagen og kaste et grelt lys over tilstan-

den der sommeren 1945, og gå inn som et beksvart blad i vår historie.

Det ser ut til at det er sant som en prest sa i radioen for en stund siden, at det var tungt å vinne krigen, men tyngre å vinne freden. —

Det kan hende at noen vil si at dette er ikke verre enn i de tyske fangeleirene. En må da bli fristet til å spørre: «Har tyskerne bare tapt den materielle krig, men vunnet den åndelige?»

Jeg synes det må stå klart for ethvert rettenkende menneske at resultatet av tortur og terror er å bygge og framelske hat, og det er sikkert ikke meningen med den nyreiste rettsstaten, som Norge sies å være i dag. Det er vel forresten første gangen i vår historie at tusener av mennesker for sin menings skyld er blitt kastet i fengsel.

Fjellbygd, Tromsdalen, den 14/11 1945.

Wilhelm Martinsen

Det var først etter hardt press at myndighetene gikk med på å stille sadistene fra Sydspissen konsentrasjonsleir for retten.

I følge «Dagbladet» for 16. mai 1946 sto fangevokterne i klasse med Rinnan-banden. Man ventet derfor at de anklagede skulle bli dømt til lovens hardeste straffer.

Men hva skjer:

Den 21. mai ble de tre anklagede fangevoktere idømt fra 30 TIL 5 DAGERS ARREST, ALLE BETINGET, OG LEIR-SJEFEN BLE FRIFUNNET. Etter anke ble EN av dommerne senere gjort ubetinget.

I rettsreferatet skrev «Dagbladet» den 25. mai 1946:

— Dommen i samsvar med publikums røst. En annen ville ha resultert i uroligheter. Et RESPEKTABELT blad skrev:

— Det er gatens parlament som rår i dette land.

FOLK OG LAND har bunker med rapporter om grov tortur i norske konsentrasjonsleirer etter okkupasjonen. Rapporter fra leirprester, læger, fangevoktere og torturerte ofre.

FOLK OG LAND har dem.

Og de bør offentliggjøres. Ikke BARE i vår avis, men spres som opplysningsskrifter i hundreder tusener eksemplarer til norsk ungdom. For Stortingsrepresentant Faremo (A) og Krigsinvalidforbundet HAR rett Grusomhetene i konsentrasjonsleirene kom ikke nok frem i Solkorsserien. Og vår ungdom bør få vite mer om dem. Vite alt.

Også om hva som foregikk på Sydspissen, på Akershus, på Ilebu, på Voss, på Espeland, på Knappen, på Bredtvedt — og i de mange andre torturleirer som Faremo's partikkamerater satte igang i fredstid 1945.

En kaktus til . . .

(Forts. fra side 4)

i slike situasjoner? Var de kanskje «nynazister» de som drepte mannen på Lillehammer eller er det kun spesielle som er befengt med dette ordet, som forøvrig heller ikke er et norsk ord.

Jeg sendte Haagen Ringnes en kaktus for «Solkors-programmet». Jeg synes ikke programmet var slik det burde være. Det var for gjennomsyret av makthaverne med deres kommentarer, regi, musikk, valg av spørsmål og av «ofre» til at det kunne bli bortimot riktig. Men 18. mars sto det i Bergens Tidende om en «tidligere nazikvinne» som hadde gitt ham en kaktus. Noe «nazikvinne» er ikke jeg, det får heller andre være som har det for vane å stemple mennesker med et slikt utnavn. Jeg er ikke innmeldt i noe politisk parti. Men jeg er imot atomvåpen, vold og terror. Jeg liker å møte mennesker «bak fasaden», og det viser seg at vi deler for det meste de vesentlige synspunkter om å verne om naturen, våre medskapninger dyrene, våre hjem og familier. Verne om det vakre innen musikk og kunst og være medmennesker!

Min far var et slikt menneske, men likevel ble han kalt og behandlet som «nazist». Og nå har vi altså «rettsoppgjøret» om igjen. Er det borgerkrig som er på trappene? Jamen er det blitt litt av et samfunn å leve i med så mange bra nordmenn til å vareta landet vårt! I alle disse årene som har gått siden 1945, så er ingenting blitt mer levelig med den utilfredshet som det gis uttrykk for gjennom presse og andre massemedia, både i inn- og utland. Er det kanskje et spill over hodene våre for at vi skal ødelegge hverandre?

Björg Bugge

KGB-agent i Oslo driver falskspill . . .

(Forts. fra side 1)

I de øverste Nato-kretser har det vært uro over at flere politikere tilknyttet Storting og regjering tar avstand fra den nåværende forsvar- og sikkerhetspolitikk.

Det gjelder bl.a. Einar Førde, Kari Gjesteby og Sissel Rønbeck som er bitre Nato-motstandere.

Et spesielt «team», bestående av Jens Evensen og Johan Christe, søker å påvirke andre politikere til å gjøre det samme.

Hverken Nato-ledelsen eller norsk overvåkingspoliti har tenkt seg noen sammenheng mellom KGB-agentens virksomhet i Norge og de navngitte norske politikeres forsøk på «opinionsspå-virkning».

Hva vi iler med å understreke.

Reaksjoner på «Solkors-serien»

Av MARN PEDERSEN

Da jeg ble spurt om å stille opp i denne serien, var jeg i sterk tvil. Først tenkte jeg det var en felle. En ny runde med hets og hat og seierherrens historiskrivning. Ringnes forsikret at det skulle bli et anstendig program. Selv var han jøssing, så vi måtte jo delta på «fiendens» premisser, men han virket som en skikkelig kar.

Han trodde tiden var inne til at partene kunne begynne å snakke sammen. Jeg sa at jeg trodde ikke det. Jeg trodde at først måtte min generasjon gå i graven. Jeg sa til ham at enten var han en helt som visste hva han gjorde, eller en naiv jøssing som ikke visste det. Drev litt gjøn med hans tro på norsk demokrati og menings- og ytringsfriheten. Den er bare for de som har de «riktige» meningene. Og slik er det i alle diktaturland også. Jeg har ennå aldri hørt om et land hvor man er blitt forfulgt for å ha den «rette» tro.

Seierherrene etter den annen verdenskrig demonstrerer nå, som seierherre alltid har gjort, at makt er rett. Med de propagandamidler man rår over i dag, er det en enkel sak å hjernevaske folk. Da er det ikke så lett å gjennomskue at lover alltid kan fortolkes og at krigen er alltid annerledes enn alle de andre, og alltid den siste, og fienden er alltid den grusomste og forferdeligste som noengang har eksistert. Jo større propaganda, jo vanskeligere å få den avblåst igjen. Selvsagt ender det likevel som det alltid gjør, at før eller siden ryker seierherrene opp å slåss

med hverandre om byttet. Nå er det til og med fare for at propagandaen kan få rett. At det bokstavelig talt blir den siste av alle kriger.

Kom serien for tidlig? Ja, hvis man hadde forestilt seg at alle nå skulle falle hverandre om halsen. Men hvis man bare hadde villet at en hel del skikkelige mennesker på begge sider skulle forstå hverandre litt bedre etter å ha sett denne serien enn før, så er svaret nei. Da kom den ikke for tidlig. Grasrota på begge sider begynner faktisk å lure på om ikke 40 års innbyrdesstrid, på grunn av ufrivillig innblanding i en stormaktskonflikt, kan være nok.

Så var det de som ikke var så skikkelige da. Jeg antar at våre sadister, krigsforbrytere og torturister er henrettet for lenge siden. At ikke seierherren har villet gjøre det samme med sine egne, er kanskje ikke å vente. Det er seierherrens privilegium å avgjøre hvem som skal bli helt og hvem som skal være skurk. Om det ikke er rettferdig er det i hvert fall meget menneskelig. Likeledes med angiverne. Seierherrens taler man ikke høyt om. Vår representant for denne gruppen (etter motpartens egen statistikk bare 1—2%) sto frem på TV-skjermen og angret i sekk og aske og hadde et oppgjør med seg selv, hvor han ikke uventet angav og kastet mest mulig skitt på sine tidligere partifeller. Det var en rørende forestilling for alle de tusen jøssinger som tror på julenissen. Han ble da også

(Forts. side 7)

«Mens far var på Grini»

VI FORLANGER SENDINGER SOM ER REPRESENTATIVE

Av adjunkt ARNE ARNES

Fjernsynet — sendte i reprise — den norske nordvisjonsserien for ungdom — «Mens far var på Grini».

Jeg tillater meg å spørre om vi snart skal få slutt på den slags sendinger fra vår statsmonopoliserte fjernsyns- og radiosender og i stedet få sanne og realistiske skildringer fra krigens dager, sendinger som er representative for det norske folk under krigen?

Jeg er nå 66 år og husker krigen og hva som hendte da og før.

Derfor forlanger jeg at Kringkastingen lager en ny serie som skal hete: «Mens far lå på tyskanlegg».

Det var nemlig 50 ganger så mange som hadde forsørgeren sin på tyskanlegg som på Grini og alle de såkalte konsentrasjonsleirene til sammen!

Vi bør få sendinger fra krigen som er representative for 90 prosent av det norske folk!

Enda jeg selv har vokst opp i et borgerlig velstandshjem, gjorde det et dypt inntrykk på meg å se hvordan det lysnet opp i det fattige arbeidermiljøet etter en liten mannsalder med arbeidsløshet og fattigdom: Da forsørgerne for første gang kom hjem med penger fra tyskanlegget.

Det var høysommeren 1940, etter at soldatene hadde fått lov å gå hjem — av tyskerne, de som ikke alt var desertert, at arbeidsløsheten ble avskaffet i Norge.

Jeg husker hvordan de grå, bleke barneansiktene forvandlet seg til smil, fikk farve og viste

tillitsfullhet og glede: Far var kommet hjem med lønning, 20 ganger så stor som underholdet på fattigkasaa. Nå kunne de — se opp og kjenne seg som like bra folk som andre.

Hva brydde de seg om storpolitikken og de store liberale idealer han professor Keilhau skrek seg i ekstase over fra den andre siden av Nordsjøen? Kunne de leve på slikt? Men Keilhau og en liten minoritet som kalte seg selv for «eliten», hadde jo levet høyt på sine idealer også under nødsårene (1921—1940), om de ikke hadde levet for og etter dem.

Den egentlige sosialstaten med arbeid og skikkelig betaling for alle som ville, holdt sitt inntog i Norge sommeren 1940. Samtidig fikk vi en planmessig gjennomført, langsom inflasjon, Hjalmar Schachts oppfinnelse, det motsatte av deflasjon og pengeavguderi, som var praktisert før. Den linjen har siden vært fulgt.

Kapitalismens åk var avskaffet!

90 prosent av det norske folk fulgte opp om utviklingen og tok seg arbeid hvor det var å få. Og det var hos tyskerne det, de som hadde tatt landet med en divisjon soldater og forstod seg på administrasjon og visste hva sosialisme i praksis var fra før. Nå fikk den vanlige arbeider i Norge en hel lærerlønn, som var ca. den 15-dobbelte av den tidligere lønna til en gardsdreng i Surnadal. *Folketallet begynte igjen å øke*, etter 20 år stagnasjon.

For landets tidligere ledere,

som var rømt til London med statsbankens gullbarrer, kapitalismens symbol og basis, var en slik utvikling utenkelig. For arbeiderfamiliene var det en drøm, etter å ha vært knuget av ydmykelser, sult og nød det meste av sitt liv.

Og så bøndene da. Det ble slutt med slitet for Hypotekbanken, tvangsauksjonene, utkastelsene, gjeldsmeglingen. Lensmannsdrengen kom ikke lenger pr. tråsykkel på utpanting for skatt. Arbeidernes nye kjøpekraft gjorde plutselig bondeyrket lønnsomt og menneskeverdig.

Det kan være fristende å spørre: Hvorfor satt denne lille minoriteten egentlig på Grini? Hvorfor hører vi så lite om grunnen til at de havnet der? Tja, det har sine naturlige årsaker det: Halvparten satt jo der for tjuveri fra tyske anlegg, som kriminelle. Og den «bedre» halvparten satt for sivilt rakkarbeid i strid med folkeretten, etter at de hadde vist seg for feige til krig i uniform under felttoget i Norge våren 1940.

Etter den nye folkeskikken er det dårlig takt og tone å spørre etter årsakene for Grini-opphelet.

Jeg, og mange med meg, venter nå å få det norske folks liv under krigen fremstilt som det virkelig var. Vi ønsker sannheten om de 90 prosent av folket, hvorfor og hvordan de overlevde og var i stand til, igjen å begynne å øke i antall.

De som satt på Grini er da vel for lengst nok oppskrytt etter å ha levet på kamuflert statspen-

(Forts. side 7)

MÅNEDENS «PERNILLE»:

Jeg regner med at de fleste av leserne så fjernsynssendingen «På sparket» som fulgte etter at fjerde del av «I solkorsets tegn» var sendt.

Hin aften var jeg bedt hjem til en kollega og hennes mann. Jeg var forsinket. Gullet var utrøstelig etter å ha lest en artikkel om det nye tilintetgjørelsesvåpen laserstråler, så jeg måtte først få beroliget henne. Da jeg ankom, hadde Marna Pedersen allerede blitt konfrontert med Michelet & Co, og duellen mellom Eyvind Saxlund og moralprofessor Ofstad var allerede i gang.

En leende vert åpnet døren. «Skynd deg», sa han, «du må ikke gå glipp av denne morosamkvelden». Kåpen ble slengt på en stol, og foran mine øyne hadde jeg den fektende, grimasjeskjærende mo-

ralprofessor og den rolige underdirektør. Da det hele var over, bemerket verten: «Vi vet jo hva din far var, og kjenner deg. Hils din far fra oss og si at vi sympatiserer med han». Han så over på Signe, min kollega. «Er du enig?» Signe nikket, og gikk bort og slo av fjernsynet, og sa på tilbaketur: «Har dere sett noe liknende. «Forviklinger» er barnematen mot komikeren Ofstad». Det var første gang de så han opptre. Jeg hadde jo sett komikeren før, den gang han tordnet mot Thorkild Hansen, som absolutt måtte være, og ikke kunne noe annet enn være nazist.

For ingen kunne ta et menneske som kjetteren fra Nørholmen slik i forsvar, og gå ut mot dem som ledet korstoget mot ham uten å være nazist.

I en kronikk i «Dagbladet» den

11. april følger Ofstad opp suksessen. Hans intensjoner er riktignok å anmelde en bok, «SS-Statens» av en viss Eugen Kogon, men det hele er Ofstadisme, omgjort til skrevne ord. Det er så en kan høre han buldre, se han gestikulere og skjære ansikter når han på prent utbasunerer at nazister — tyske som norske — bare hadde én tanke og ett mål: I egenskap av selv, som indoktrinerte nazister, å tro seg sterke, å ville utrydde alle svake.

Ja, det er Ofstad på sitt beste, eller verste, jeg stiller leserne fritt.

Midt i lesingen fikk jeg en uhemmet lyst til å ringe han opp og komme med et par kommentarer, ja, jeg slo til og med de fire første tallene i nummeret. Men så ringte jeg til far isteden, og spurte han hvor mange svake han hadde

klart å ta knekken på i sin tid som medlem av Nasjonal Samling, og om mor også hadde nedlagt sin andel. Og om jeg kunne ringe til noen av hans venner og få opplyst deres delaktighet i utryddelsene har til lands.

Da han selv en times tid i forveien hadde lest «Hva er nazisme», forfattet av Harald Ofstad, og tydeligvis var langt nede, kom telefonen fra meg som en befrielse. Han begynte å le, så lo jeg også og ble istand til å se det latterlige i moralprofessorens ville påstander. For å få alt med begynte jeg lesingen av produktet forfra igjen.

En kan da bare gi seg over til latteren når en fra hånden til en professor, som til og med gjør krav på å vite mer om moral enn andre, og saklig forelese ut fra dette, leser følgende:

«Ser vi i øynene at NATO's såkalte beskyttelse av Norge består i at Sovjet trues med folkemord?»

Jeg gir Ofstad rett i at bombing av Dresden, Hiroshima og Nagasaki var folkemord. Men jeg kan ikke se at moralisten nevner Sovjets folkemord fra tiden lenge før Katyn og helt fram til Afghanistan. Spørsmålet må derfor bli: mon tro om ikke Ofstad selv har blitt blind under sin blinde fordømmelse av andre, slik at han ikke lenger ser at hans hestehov er blitt mørkerød.

Undertrykkelse, vold besettelse, utryddelser, alt er i skjønneste orden bare det er de rette (les: Sovjet) som er utøverne.

På det grunnlag kan jeg ikke le av moralprofessoren. Jeg kan bare sette meg ned og gråte over at han så alt for lett slipper til.

KOMIKVELD

Må befolkningen ...

(Forts. fra side 2)

føle seg fritatt for alle hensyn på grunn av okkupasjonsmaktens opptreden, men denne form for represalierpolitikk — ofte på grunnlag av den enkeltes eller den enkelte gruppes private vurdering, innebærer en alvorlig fare for total barbarisering av forholdet mellom okkupasjonsmakt og befolkning.

I det hele er vel den omstendighet at illojal motstand lett fører til en brutalisering av krigen det sterkeste av argumentene for den oppfatning som hittil har vært den mest utbredte: At der til okkupasjonsmaktens beføyelser etter folkeretten svarer en lojalitetsplikt fra befolkningens side.

Reaksjoner på ...

(Forts. fra side 6)

forsikret om de troendes tilgivelse — selv om de ikke var helt villige til å glemme. Det siste synes meg fornuftig i tilfelle han ved neste korsvei skulle få sjansen til ennå en ny omvendelse.

Noen jøssinger har en besynderlig sans for proporsjoner. Det er de som nå skriker over seg av

hellig forargelse over at de bare har fått drive «opplysningsarbeidet» sitt uforstyrret i 35 år. De synes det er så urettferdig at vi fikk lov til å si vår mening en liten stund. Det gir hele programmet slagside. Hva skal vel ungdommen tro? For å være sikker på at den tror hva den skal og bør, vil jeg foreslå at man setter munnkurven på igjen i 35 år til. Hvis ungdommen da ikke skjønner hva den bør tro, er det bare å gi opp. Da er den for gløgg.

Marna Pedersen

Mens far var ...

(Forts. fra side 6)

sjon i 35 år, som landets nye elite. Og skrytet og reklamen har de selv sørget for.

Vi har hørt nok om dem som rømte fra familiene sine og lot sine motstandere forsørge dem!

Det bør bli slutt med at majoriteten av det norske folk, på grunn av Kringkastingens falske propaganda, må gå rundt og føle seg mindreverdige i forhold til den lille frynsede minoriteten fra Grini!

Jeg imøteser Kringkastingens reaksjon på dette avisinnlegget.

Arne Arnes

Vi er blåøyde!

Ærede redaktør Haugerud!

Nu har jeg både sett og lest slik at «øyet blev både stort og vått» — først fjernsynsserien «Nordmenn under solkorset» og siden Folk og Land's kommentar og intervjuer ang. ovennevnte serie. Og må dessverre konstatere at både tidl. NS-medlemmer og dere som stiller med Folk og Land er utrolig blåøyde og naive!

Tror dere virkelig for alvor at NRK satser en masse penger og tid på å lage en serie «for å forklare motiver og vise den historiske bakgrunn for at dette kunne skje» (citert fra intervju med Knut Baardseth i Folk og Land nr. 3)?

Serien er et genialt ledd i «vedlikeholdet». Følg nøye med i NRK's programmer! Både i radio og fjernsyn — der går knapt en dag eller kveld uten at hint og spark til «nazister» og hentydninger til «de harde og tunge år» behendig smettes inn i høyst forskjellige programposter.

Man trenger ikke megen fantasi for å skjønne hvem som egentlig står bak og trekker i trådene. —

Vennlig hilsen
Kari L. Hoff

I Solkorsets Tegn

Aftenpostens redaksjonssekretær Odd Bergfald fornektet seg ikke i sin tendensiøse artikkel i Aftenpostens aftennr. 18. mars under titlen «Rett og urett».

Denne hatets og løgnens og hevners apostel bør vel få sitt pass påskrevet. Som red.sekr. i Aftenposten, skulle han vel være den av de mange innen norsk presse som best burde være kjent med hva som egentlig skjedde under «rettsoppjøret». Med så meget av hat, hevnlust og løgn inne i seg er han ikke den rette til å uttale seg i det hele tatt. Han er et godt eksempel og et bra haleheng til Faremo og likesinnede. Disse som fortsatt bærer hatets, hevners og løgnens fane høyt her i Norge, 36 år etter krigen er slutt.

Odd Bergfald er dessuten meget flink til å bruke uttrykket «vi» og «man» når han uttaler seg. Han mener vel da at han kan tale på hele folkets vegne, og i suveren forakt for ekte sannhet i sine artikler. Han siterer Reidar Bjaastad, men vi i fra vårt parti kan like gjerne gjøre hans ord til våre: «Vi NS-folk har nå i over 36 år lurt på om det er den samme tyske okkupasjonen som vi og den øvrige norske befolkningen opplevde her i Norge». Vi ser da bort fra de som stakk av til Sverige el-

ler til England, eller de jøssinger som levde godt på tyskerarbeide og som senere mottok ærestitlen «God nordmann», som forplikter fortsatt 36 år etter å holde «rettsoppjøret» i hevd, med hat, hevn og løgnhistorier.

«Rettsoppjøret har nå fortsatt i over 36 år, og det ser ut for at krigen og «rettsoppjøret» skal vinnes hver dag så lenge de lever. Det er vel bare deres dårlige samvittighet og hevnen som er drivkraften bak disse menneskene. Det skulle ellers være interessant å få vite hva disse menneskene utrettet til beste for sine medmennesker under okkupasjonen, og som kom den enkelte til gode her i landet.

Hva har f.eks. vi NS-folk med kriminelle handlinger som blir utført av høyre-ekstremister etter krigen og frem til våre dager? Kan vi forstå det dit het at alt det som venstre-ekstremistene gjør kan tilskrives «jøssingene»? Eller de såkalte demokratiske partiene som regjerer? Her er en sammenblanding som savner sidestykke i norsk journalistisk historie.

Slutt med å føre falsk flagg hr. Bergfald.

Ser du ikke bjelken i ditt eget øye? Eller er det bare erindringen det er noe galt med.

«J'accuse»

Vi må få større fart på «støtteannonseene»

For øyeblikket har vi «på lager» støtteannonser til neste nummer og vel så det, men inngangen er for dårlig. Får vi ikke inn et betydelig antall i løpet av sommeren, risikerer vi at flere nummer til høsten blir uten «støtteannonser», og det er økonomisk meget uheldig. «Støtteannonser» er som kjent bidrag på kr. 50,- eller mer til avisens drift.

Vi sier hjertelig takk til trofaste venner som denne gang har sendt oss 50 bidrag på tilsammen kr. 6 875,-.

STØTTEANNONSER
fra «Folk og Land's» venner.
Takk for følgende bidrag:

O., Rognan 60,—	A., Hareid 1 000,—	A. N., Brekkestø 140,—	K., Åmot 125,—	G., Rena 60,—
K., Olderskog 90,—	A., Vadheim 225,—	M., Arendal 140,—	O., Krøderen 140,—	O., Haga 125,—
O., Alhusstrand 75,—	O., Haugesund 125,—	A., Porsgrunn 100,—	P., Nesbyen 75,—	K., Lysaker 50,—
T., Namsos 50,—	P., Stavanger 125,—	A., Skien 50,—	O., Nesbyen 125,—	F., Langhus 75,—
O., Levanger 100,—	S., Tjelta 50,—	L., Skien 90,—	L., Ål 90,—	O., Degernes 60,—
J., Skatval 75,—	O., Mandal 60,—	O., Akkerhaugen 60,—	K., Krokkleiva 50,—	E., Gressvik 75,—
M., Kristiansund 140,—	P., Kristiansand 100,—	O., Husøysund 200,—	K., Fagernes 60,—	M., Sarpsborg 50,—
		B., Revetal 75,—	A., N. Toten 100,—	E., Skjeberg 60,—
		T., Sande 1 000,—	J., Gjøvik 140,—	R. K., Oslo 100,—
		M., Skollenborg 300,—	J., Fåvang 200,—	A. C. T., Oslo 100,—
		H., Røyken 240,—	S., Vågåmo 60,—	V. H., Oslo 75,—
		B., Spikkestad 75,—	I., Stai 75,—	K., Neetze, Tyskl. 50,—

Ugress i «Vår kirke»

Bladet VÅR KIRKE bør krype til korset.

Søke om tilgivelse for at det vitner falsk mot sin neste.

Slik som i nummer 14/15-81.

Vi kan ikke minnes å ha opplevet verre forsøpling enn den spaltisten MEN (Mette E. Nergård) her steller i stand i spalten REFLEKSER-REFLEKSJONER.

Tydlig inspirert av kolleger i KLASSEKAMPEN peprer hun spalten sin med de groveste usannheter, der FOLK OG LAND's redaksjonelle ledelse «injurieres» for IKKE å være forhenværende «nazister», mens til gjengjeld «gode» nordmenn uthenges som fascister. Det gjelder bl.a. Bærumsmannen Eric Purser, som i AFTENPOSTEN hadde et innlegg under tittelen QUA VADIS ARGENTINA.

Med kildeangivelse gjenga FOLK OG LAND innlegget, som ga et objektivt bilde av dagens Argentina.

Uheldigvis overså spaltisten i VÅR KIRKE at Eric Pursers meningsytring var hentet fra Norges største avis, og tok det for å være FOLK OG LAND's eget produkt. Dermed måtte forfatteren opplagt tilhøre den harde kjerne av norske «fascister». Det er i forbindelse med klippet fra AFTENPOSTEN, at VÅR KIRKE skriver:

«Vi må ha klart for oss at det ikke er forhenværende nazister som utgir FOLK OG LAND. De fascistiske standpunkter og holdninger som bladet helt eksplisitt uttrykker, er høyst levende og gjelder også aktuelle politiske forhold.» (Citat slutt.)

Og dermed fikk AFTENPOSTEN sin attest.

Spaltisten i VÅR KIRKE går videre:

Hellig vred harselerer hun over en nær venn av fru Maria Quisling, som i FOLK OG LAND's januarnummer forarges over Parmann, fordi han i sin bok sverter Marias minne. Leserne må også her få inntrykk av at den «nære venn» er en ihuga nazist.

Sannheten er at vedkommende var en av motstandsbevegelsens tapreste kjempere under okkupasjonen, som utviste større tapperhet enn de fleste, ved f.eks. å skjule norske jøder i sitt hjem.

I tillegg har vedkommende en stor del av sitt liv vært en av Oslo Indremisjons varmeste tilhengere, med en brorpart av «æren» for at organisasjonen fikk storparten av Maria og Vidkun Quislings millionarv.

En arv som VÅR KIRKE, ved sin hets, må oppfatte som Judas-penger.

BLADET ER OSLO INDREMISJONS TALERØR OG HOVEDORGAN.

Betyr det at organisasjonens ledelse er av samme mening?

Godtar den i det hele tatt bladets politiske innhold, som virker utgått fra den front, som syntes kristendom er opium for folket?

TSJERKASSY

En ambulanseskjærers opplevelser på Østfronten 1943—44.

Efter omtalen av Ben Espers bok har vi mottatt henvendelser om hvor boken kan kjøpes. — Den kan bestilles hos Deres bokhandler eller fra vår BOKTJENESTE (se bestillingslisten).

«Politisk dømt»

av SIGURD MYTTING

anbefales. (72 sider, heftet.) Pris kr. 30,-. Fritt tilsendt ved forskuddsbetaling. Vi har bare få eksemplarer.

BOKTJENESTEN, Postboks 924 Sentrum, Oslo 1
Postgiro 5 15 46 38 - Bankgiro 8041.07.03452

Institutt for Norsk Okkupasjonshistorie

Kontortid: Mandag kl. 17—20, tirsdag kl. 10—14, onsdag kl. 18—21.

Postadr.: POSTBOKS 924 - SENTRUM, OSLO 1.

Kontoradr.: ENERHAUGSPLASSEN 4, OSLO 6. Tlf.: (02) 19 06 71.

Ett er vår trøst

Av A. Munch's dikt etter riksretten
(Statsrådsaken i 1884).

*Minen er sprengt, som med list og makt
i Norges Grunnlovsborg var innlagt.*

*Hvo er truffet? — Ei de den gjaldt,
Norges lykke for skuddet falt.*

*Nu har det dømt sine beste sønner,,
trofasthet det med skjensel lønner.*

*Vel er det ikke det hele folk,
som nu har gjort seg til uretts tolk.*

*Alle de beste stå imot
— ville ei tage den dom for god.*

*Men det usalige flertalsvælde
lader det hele folk unngjelde.*

*Frihet er løsnet, dog har det bragt
tyranniets brutale makt . . .*

*Må nu ei ledernes frekke løgne
falle som skjell fra alles øyne?*

*Ett er vår trøst: Vår Herre står bak.
HAN vil ei oppgi rettferds sak.*

PINSETANKER

En av de merkeligste beretninger i Bibelen er vel åndsgydelser på pinsedag. Guds ånd kom ned som ildstunger over Jesu vitner og de begynte å tale i tunger på fremmede mål. Resultatet ble at tre tusen mennesker ble frelst og den første kristenmenighet konstituert. Det var den hellige Ånds verk.

I vår tid finnes også mange kristne som ber om vekkelse og fornyelse, en «Åndens dåp». Nevnes kan den såkalte karismatiske bevegelse som har bredt seg ut både over den protestantiske og katolske kristenhet. Tungetale er alminnelig, likeså andre nådegaver. Andre kristne har det ikke slik, men vil gjerne få mere av den hellige Ånds kraft i sitt liv. Kanskje du er blant dem? Da skal du vite at tungetale er ikke det vesentligste. Paulus som selv talte i tunger, setter tungemålgaven i siste rekke blant nådegavene. Derimot er Åndens frukt: «Kjærlighet, glede, fred, langmodighet, mildhet, godhet, trofasthet, saktmodighet, avholdenhet». Disse egenskaper er også den hellige Ånds verk i et menneske, og av disse er kjærligheten — kjærligheten til Gud og sin neste — den største. Og i menigheten har vi nådemidlene Ordet, dåpen og nattverden. Har vi gjort rett bruk av vår kristne dåp, av Ordet og nattverden? Her er kraftkilder til et rikere åndelig liv. Da blir det pinsetider i vårt liv. Amen!

Dag Markus

NS-LISTER ER BESTSELGERE

De såkalte Kjåseter-lister selges for høye priser i Oslo-området.

Nå viser det seg dessuten at fylkeslister over «landssvikere» selges i Hordaland og Rogaland. Disse er trykt i Dreyers boktrykkeri i Stavanger.

FOLK OG LAND har fått se Rogalandslistene som, i likhet med Kjåseter-listene, vrimler av feil.

Mange «brave» borgere av

Haugesund og Stavanger, som gjennom 36 år har «solt seg i glansen» av sine HS-armbind den 8. mai 1945, vil sikkert få seg et sjokk når sønner og døtre kan fortelle dem, at deres navn er oppført på listene.

Spesielt mange politifolk er kommet med i Rogalandsfortegnelsen.

Listene som selges er merket hemmelig.

Den som er ren — han kaste den første sten

Jeg var voksen under krigen og hadde daglig omgang med alle slags mennesker. Jeg var selv medlem av NS, men mitt arbeide var slik at jeg fikk kontakt med mennesker av alle kategorier.

Jeg husker dem godt alle de som ikke gikk av veien for å ta imot de fordeler som et godt forhold til okkupasjonsmakten kunne gi dem. Vi i NS hadde ikke noe særlig godt forhold til okkupasjonsmakten, det overlot vi til jøssingene.

Men se dem idag hvor nasjonale de er blitt, alle disse spytt-slikkere. — Det er rent vemmelig å høre dem utgyde sitt hat over oss nazister (som de kaller oss), for jo mere edder og galde de kan spy utover oss dess mer synes de visst å få syndsforlatelse for sin feige holdning under krigen. Vera Grønland

Menneskerettighetene

I Polen ble det i siste halvdel av 1970-årene opprettet en rekke komitéer til fremme av menneskerettighetene. De har hele tiden blitt kritisert og sjikanert av myndighetene, men er ikke blitt direkte forfulgt eller undertrykt. Flere av dem har spilt en betydelig rolle i forbindelse med den siste utviklingen i landet. Her er de viktigste:

— KOR — «Komitéen til forsvar for arbeiderne». Opprettet i september 1976 etter de alvorlige arbeiderurolighetene den gang. KOR har arbeidet målbevisst for opprettelsen av uavhengige fagforeninger og studentorganisasjoner.

— ROPCO — «Bevegelse til forsvar av borgerrettigheter og menneskeretter». Opprettet i mai 1979. Den arbeider for et pluralistisk samfunn.

(Forts. side 4)

FOLK og LAND

All post bes adressert til:
Postboks 7157 - Homansbyen,
Oslo 3

Kontoradresse: Enerhaugplassen 4, Oslo. Tlf. (02) 19 06 71. Kontortid: Mandag kl. 17—20, tirsdag 10—14 og onsdag 18—21. Redaktøren treffes bare etter forutgående avtale.

Abonnementspriser: Kr. 60,- pr. år, 30,- pr. halvår. I nøytralt omslag og utenlands, tillegg kr. 7,50 pr. halvår.

Postgiro 5 16 45 04
Bankgiro 8041.07.03452
Løssalg kr. 5,-

Annonsepris:
Kr. 1,- pr. spaltem.m. + MVA

Utgiver: A/S Historisk Forlag
Trykk: Viking Boktrykkeri A/S